

Nr 62

Av herr **Westberg** i Ljusdal **m. fl.**, *angående trafikpolitiken.*

(Lika lydande med motion nr 54 i Första kammaren)

De trafikpolitiska frågorna har varit föremål för behandling i riksdagen flera år i följd. I motioner från olika håll har begärts dels en översyn eller omprövning av de av 1963 års riksdag antagna riktlinjerna för den statliga trafikpolitiken, dels en översyn av tillämpningen av nämnda beslut. Tyvärr har dessa motioner inte föranlett någon åtgärd. Statsutskottet, som varje gång yttrat sig över motionerna, har inte funnit det lämpligt »att i nuvarande läge» företa den begärda översynen och omprövningen av 1963 års trafikbeslut. Tyvärr innebär detta ställningstagande, som även blivit riksdagens beslut, ingen lösning av de trafikpolitiska frågorna, som fortsätter att intressera och engagera allt flera människor i vårt land. Trafikpolitiken diskuteras i dag mer intensivt än någon gång tidigare, och detta av mycket goda skäl. Trafiksektorn är viktig. Den intar en framträdande plats i vår samhällsekonomi, och den har stor betydelse för det moderna samhällets funktion och utveckling. Inte minst säkerheten på våra vägar påverkas av den trafikpolitik, som vi beslutar oss för.

När 1963 års trafikbeslut togs, sades det klart ifrån i propositionen, att »aktiviteten på det trafikpolitiska området bör samordnas med lokaliseringpolitiken bl. a. när det gäller att upprätthålla från lokaliseringssynpunkt önskvärd olönsam järnvägs- och landsvägstrafik» och att »glesbygdernas transportförsörjning framstod såsom ett väsentligt problem, vars lösning förutsätter insatser från det allmännas sida». Samhället borde se till att den nödvändiga anpassningen av transportapparaten inte drevs så långt att just transportservicens förändringar skapade en stark impuls till ytterligare avflyttning från en bygd.

Enligt vår mening är detta riktiga principer, som dock inte tillämpas i den utsträckning, som riksdagen tydligen förutsatte. Den övergripande målsättningen att varje trafikgren skall vara självbärande har i alltför stor utsträckning kommit att dominera trafikpolitiken. Men kortsynta lönsamhetskriterier kan visa sig medföra stora kostnader sett i ett samhällsekonomiskt sammanhang. Det är utan tvekan en besvärande förenkling av ett komplicerat sammanhang, när man hävdar principen, att varje trafikgren skall bära sina egna kostnader.

Den stora överflyttning av transportarbetet från järnväg till landsväg, som delvis sker genom SJ:s försorg, har medfört stora problem för landsvägstrafiken. Våra vägar är inte heller anpassade för den alltmer ökande trafiken. En mycket stor del av landsvägsnätet saknar den erforderliga standarden, vilket bl. a. medför ökade risker för trafikolyckor. Olycksfallsstatistiken talar här sitt tydliga språk.

Vid planeringen av trafikpolitiken är det nödvändigt att ta stor hänsyn till trafiksäkerhetssynpunkterna. »I nuvarande läge» borde det vara en angelägen strävan att inte onödigtvis ytterligare belasta landsvägsnätet utan i stället i all möjlig utsträckning utnyttja järnvägsnätet. Här kommer taxefrågorna in i bilden, men den trafikservice SJ är beredd att ge är också betydelsefull.

Vi anser, att gällande trafikpolitiska riktlinjer bör kompletteras med bl. a. ett uttalande av statsmakterna, att nedläggning av järnvägstrafik i regel inte skall ske förrän erforderlig utbyggnad av landsvägsnätet i berörda områden är genomförd och moderna bussar med lägst samma bekvämlighetsstandard som de nuvarande rälsbussarna står till förfogande.

Med hänsyn till bl. a. trafiksäkerheten, till kommunikationernas betydelse för lokaliseringen av företag och deras fortsatta existens och utvecklingsmöjligheter men framför allt med hänsyn till kommunikationernas grundläggande betydelse för en bygds funktion och utveckling är det enligt vår mening felaktigt att i så stor utsträckning, som tydligen sker, bedöma SJ:s verksamhet efter alltför snäva lönsamhetsprinciper.

Med hänvisning till det anförda hemställer vi,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om en omprövning av de trafikpolitiska frågorna, varefter riksdagen bör beredas tillfälle att på nytt ta ställning till dem.

Stockholm den 15 januari 1970

Olle Westberg (fp)
i Ljusdal

Anders Jonsson (fp)
i Mora

Arvid Nilsson (fp)
i Lönsboda